

פניני הפרשה

ויקרא

עלון מס'

978

שנה כ' התשע"ט

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

מכל הלב

ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה' – כתב רש"י: לא נאמר "נפש" בכל קרבנות נדבה אלא במנחה. מי דרכו להתנדב מנחה? העני. אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו. ע"כ. מבאר בעל הטורים שהעני טורח בנפשו להביא את הקרבן, בבחינת "בנפשו יביא לחמו", לכן נחשב לו כאילו הקריב את נפשו. נמצא כי דוקא בגלל חסרון קרבנו של העני, הוא זוכה שקרבנו גדול פי כמה, עד כדי כך שנחשב לו כאילו "הקריב את נפשו" – העני הופך בעצמו להיות חלק מהקרבן, ועשייתו עולה יחד עמו לריח ניחוח.

לפי זה, אומר החפץ חיים, בכל מצוה שאדם מקיים, השכר והתשלום על המצוה אינו נמרד לפי גודל המעשה, אלא לפי ההקרבה והקושי שהיה צריך בכדי לקיימה. כמו שאמרו חז"ל "לפום צערא אגרא". העשיר אינו צריך לקמץ מכספו בכדי להביא קרבן נדבה, כי יש לו די והותר. ממילא, נתינתו היא לשם מצוה ומקבל שכר על כך, אך היא לא נקראת "הקרבה", ואילו עני שמצבו דחוק, ובכל זאת מביא קרבן נדבה מהמעט שיש לו, בודאי עושה זאת מכל הלב, ומסירות נפשו מעניקה למצוה ערך מיוחד. לקב"ה אין חפץ בקרבנות בכסף וזהב, שהרי הכל שלו, כמו שכתוב "לי הכסף ולי הזהב", ועיקר הקרבן הוא רצון הלב, בבחינת "רחמנא לבא בעי". הקב"ה מביט באיזה אופן קיימו את המצוה, אם מתוך רווח או מתוך דוחק ועוני ושאר מיני בזיון. ולכן, צריך לשמוח בזה שזוכה לקיים מצוה שיש בה קשיים ונסיונות. כמאמר הכתוב "הזורעים בדמעה – ברנה יקצורו" (תהלים קכ"ו) – לפי גודל הצער והדמעה שהיתה בשעת זריעה, כך גודל השכר.

בירושלמי מובא מעשה על רבי אלעזר שהתלוננו לפניו בני ביתו שבאו אליהם אורחים עניים, ולמרות התרומה שקבלו, היו מלאים טענות כרמון, ורק עשו להם בזיונות. אמר להם: דוקא בזה יש את השכר הטוב, כי כאן המצוה נעשתה לשם שמים מכל הלב שלא על מנת לקבל פרס.

מסופר על הגאון רבי יעקב גוימן זצ"ל ראש ישיבת "אור ישראל" בפתח תקוה, שהיה אוסף כסף לישיבתו. והיה הואג שיתלווה אליו אחד הבהורים, כדי להראות לבחורים שלא קל להשיג תרומות לישיבה. והנה נגשה אליו אשה זקנה, הושיטה לו חמשה שקלים, ואמרה שרצונה לתת בלי גבול, אך מה תעשה וזה מה שיש באפשרותה לתת כעת. אמר לה הרב "אמנם בחמשה שקלים הללו, אין אפשרות להחזיק את הישיבה, אבל בכסף הזה את מחזיקה את העולם כולו, כי נתינתך באה מכל הלב".

לא תהו בראי	עצה טובה
<p>עין</p> <p>היא איבר משוכלל ביותר המאפשר לנו לראות את העולם מרחוק ומקרוב באיכות מעולה, בצבעים מרהיבים ובתלת-ממד. בזכות יכולותיה המדהימות, הפכה הראיה לחוש הדומיננטי ביותר שאנו חווים את העולם.</p>	<p>כדי להעצים את השמחה הפנימית, יש לפעול לפי העיקרון של "אחרי המעשים נמשכים הלבבות", ולעשות דברים הדורשים שמחה, אפילו באופן מלאכותי. לדוגמא: לחייך (מחקרים מלמדים שחיוך בזמן של עצב, משפיע לטובה על מצב הרוח), לשיר, לחשוב מחשבות חיוביות, לצאת לטיול, לחשוב כמה טוב לחיות, להתקשר אל הוריהם ולהודות להם על החיים שהעניקו לך. ברגע שתרגיש בשמחה, נתב אותה לדרך יעילה. אל תשב בנחת, ותתן לשמחה לעטוף אותך. השתמש בכוח זה כדי ללמוד נושא קשה, לעזור למישהו הזקוק לעזרה, לסיים עבודה שמחכה לך כבר הרבה זמן וכיוצא (הרב נח וינברג זצ"ל).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"וידוע שאם ישראל מתמסרים על כבוד השם יתברך, השם יתברך עושה להם נסים שלא כדרך הטבע ומתגברים על האויבים אפילו מעטים נגד רבים".
("מגיד חדשות" ח"ט דרוש מ"ב)

ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם (א' ב')

פירש רש"י ז"ל על פי הגמ' במנחות (דף ק"ד ע"א): למה נאמר אדם? לומר לך כמו שאדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. ע"כ. ונראה לרמוז שהנה תמצא המלים אלהם אדם עולים בגימטריא כמנין לא מהגזול (עם הכולל) לרמוז לדרשה הנזכרת. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ואם כבש יביא קרבנו לחטאת וגו' (ד. לב)

"כבש" בא"ת ב"ש "לשב", לרמוז ש"כבש" מכפר "לשב" בתשובה. (חן בשפתותיך, כת"י).

נקודת חן / עובדיה חן

בבדיחותא

למי שהיה במינוס בבנק, המליץ מרן לכוון בקריאת הפיוט "אדון עולם" במלים "והוא נסי ומנוס לי" – אל תקרי "ומנוס לי" אלא "ומינוס-לי".

*

שאל פעם לאדמו"ר מנדבורנה זצ"ל בהלצה: "היכן מצינו 'טיש' בכתבי האר"י?". ויהי כמשיב: "כפיוט שתיקן האר"י "אזמן בשבחין" "הלא בטיש בטישים"...

*

על אלו המכנים את צורת הביטוי בהברה אשכנזית "לשון הקודש", הפטיר בהלצה: "אמנם זה 'לשון הקודש', אך לא 'לשון הקודש'..."

*

כאשר החליפו את שמו של רחוב הרצל בבני ברק לרחוב הרב שך, אמר ש"הרצל" בגימטריא "ה' שך", שזה בטומאה וזה להבדיל היפוכו בקדושה.

*

אמר פעם בחיוך: "מדוע החסידים נוהגים לחבוש שטריימל? לזכר נס הגבורה של שמשון הגבור שלקח זנבות שועלים וקשר אותם אחד לשני..."

*

היה יהודי שהיה מתפלל בבית הכנסת של מרן בשבתות, וכל השבוע היה אומר בקדיש "לעלם ולעלמי" (כגירסת מרן הגר"ע יוסף זצ"ל), וכשהיה מתפלל בשבתות עם מרן שליט"א שדעתו לומר "לעלם לעלמי", היה נלחץ ומתבלבל. הרגיע אותו מרן שהוא יכול לומר איך שירצה. והפטיר: "אתה רוצה הוכחה? בגמרא (עירובין י"ג ע"ב) אמרו "אלו ואלו דברי אלוקים חיים", כלומר אם אמרת "אלו" (בלי וא"ו) או אמרת "ואלו" (בוא"ו), זה בסדר גמור..."

*

אמר פעם: מעדיף אני לקיים "אשרי יושבי ביתך" על פני "אשרי תמימי דרך"...

*

רמז פעם: "מרן הגאון" בגימטריא "המחשב"..." וד"ל.

*

כשמכרו פעם באופן חריג את עליית כהן, הפטיר מרן: "תמיד 'ולקח הכהן', הפעם 'ונתן הכהן'..."

לרגל חג הפורים הבא עלינו לטובה, אספנו בחופנינו צרור דברי חידוד, שנינה ומליצה שיצאו מפי קדשו של מרן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א, ושיחת חולין של תלמידי חכמים - צריכה לימוד (סוכה כ"א ע"ב).

בחור ישיבה אחד התעקש לא ללבוש חליפה וכובע, בטענה שאין לכך שום מקור. הביאוהו קדם מרן ראש הישיבה שליט"א. אמר לו הרב בהלצה: "מבקש אתה מקור? אתן לך מקור: פסוק הוא בישעיה (מ' ל"א): "וקוי ה' יחליפו כח", ר"ת כובע חליפה, גם יחליפו מלשון חליפה". כשראה שלא נחה דעתו של הבחור, אמר לו: "אתן לך פסוק חמור יותר: "אשר אין חליפות למו, ולא יראו אלוקים" (תהלים נ"ה כ)..." (וראה ב"אסף המזכיר" ערך חליפה).

*

פעם השתתף מרן שליט"א בשבע ברכות לבן של אחד האדמו"רים. כל הדרשנים דיברו על החתן וכינוהו כל הזמן בהגייה חסידית: "חוסן" (חתן). כשהגיע תורו של מרן לדבר, אמר: "הערב יישבתם לי גמרא בשבת (ל"א ע"א) "חוסן זה סדר נשים". אף פעם לא הבנתי מה הקשר. כעת הקשר ברור..."

*

באחד השיעורים אמר: "כשאומרים ב"ברך עלינו": "שמרה והצילה שנה זו מכל דבר-רע", יש להקפיד להפריד בין הדבקים, ולכוון שיציל ה' שנה זו שלא יתנגשו הרכבים זה בזה מחמת הגשמים. ולכן באו שני רישי"ן סמוכים, לשים לב להפריד בין רכב לרכב..."

*

אמר פעם שאנשים ההולכים בחושך ולא טעמו את נועם השבת, שבת נראית בעיניהם כבית כלא, וכשצועקים להם "ש-פ-ס" הם חושבים שזה ראשי תיבות "שירות בתי סוהר"...

*

עקב עיכובים בדואר ואיחור גדול בהגעת מכתבים, אמר מרן שליט"א: "הדואר שלנו גורם כנראה 'הוי עז כנמר ורץ כצב', ולא כצבי (סמל הדואר)".

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

אשרי אדם מפחד תמיד

אליה, עד הגיעו בשלום למקום מישור.

והנה, אך הניח את רסן הסוסים על דוכן העגלון על מנת לפוש קמעא מהמתח הנורא ומפחד האימים – עלתה העגלה על סלע והתהפכה על פניה, כשהאדמו"ר וחתנו נזרקים אל מתחת לעגלה חבולים ופצועים.

משהתאושש האדמו"ר, פנה לחתנו ואמר לו: "דע לך שכך הם פני הדברים במלחמת האדם ויצריו. גם אם היצר הרע תקיף ונורא ומסוכן, יוכל לו היהודי אם יעמוד נגדו בעקשנות ובשימת לב מרובה. אך כאשר חושב האדם שהוא כבר הגיע לשיא השלמות, חש בטחון עצמי ואינו ירא יותר מטכסיסי היצר – דוקא אז המצב עלול להיות מסוכן ביותר! ועל זה אמר שלמה בחכמתו: "אשרי אדם מפחד תמיד, ומקשה לבו יפול ברעה" (משלי כח, יד).

מעשה שאירע לצדיק רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל. פעם נסע עם חתנו רבי מרדכי מקרמניץ זצ"ל בעגלת חורף, כאשר החתן אוחז במושכות ומוביל את העגלה. הדרך עברה בבטחה, אך לפתע, בדיוק בהגיעם למורד הר תלול, סטו הסוסים מהדרך הסלולה בלי כל סיבה הגיונית, והחלו דוהרים בלי כל ריסון, כשבצדי הדרך ולפניהם תהום פעורה. ראה החתן את הסכנה הנוראה הנשקפת להם, פנה לאדמו"ר בסערת רגשות וביקשו שיקפוץ עמו מן העגלה וגם אם יצאו חלילה חבולים, עדיף כך מאשר סכנת המוות המרחפת עליהם.

הרגיעו האדמו"ר, אחז בידו בחמימות ובשלוה ואמר לו: "חלילה, חלילה! אל לנו לחבול בעצמנו, עליך להתחזק ולאחוז את הרסן בכל כוחך, ותשתדל בכל עוז ותעצומות לפקוח עין ולהוביל את הסוסים בדרך הישרה". ואכן, ציית חתנו להוראתו, ובריכוז ובמשנה זהירות, הצליח סוף סוף להיחלץ מהסכנה שנקלעו

☺ זה לא חוק! ☺

בכפר קטן בגליל היו בשכנות אחמד וסמיר, שני קנאים צרי עין, שלכל אחד מהם היה סוס. יום אחד, היה נדמה לסמיר שאחמד מתכוון בסוסו בעין חמדנית. פחד שמא יממש את רצונו ויגנוב לו את סוסו. החליט 'לסמן' את הסוס, בכך שקצין לו את קצה האוזן השמאלית, כך היה בטוח שלא יוכל אחמד לטעון שהסוס שלו.

לא קשה לתאר כמה בעם סמיר למחרת, כשראה שגם אחמד קצין לסוס שלו את קצה האוזן השמאלית, בדיוק באותו מקום.

"קלטתי אותך!" סינן סמיר בזעם, והבין שכנראה השכן החמדן באמת מעוניין בסוס שלו. אחרת למה שיקצין לסוס את האוזן בדיוק באותו מקום שהוא קצין?!

הלך וקצין את זנבו של הסוס.

כשראה למחרת את סוסו של אחמד רועה באחו וגם הוא חפר זנב, עלה דמו לראשו.

"קנאי חמדן וחסר בושה!" בינה סמיר את שכנו החמדן. עמד ושבר את רגלו הימנית של הסוס.

אחר הצהרים נפגשו שניהם, אחמד וסמיר, במרכז הכפר כשרגלי הסוסים של שניהם שבורות.

"טיפשים מטופשים!", צעק לעברם אחד השכנים, 'עד מתי תמשיכו להתעלל בסוסים המסכנים שלכם?! אתם עוד תהרגו אותם בסוף!!!...".

קפץ סמיר וקרא: "ומה אעשה?! שכני אחמד, 'שם עין' על הסוס שלי, הייתי חייב לסמן אותו כדי שהוא לא יחליף לי אותו!"

"וגם אני!" קפץ אחמד, "גם אני הבחנתי כבר מזמן שסמיר 'שם עין' על הסוס שלי והחליט להחליף אותנו בשלו, הייתי חייב לסמן אותו!"...

"שכלכם כשכלם של סוסים" התריס לעברם השכן, "אינכם רואים שסוס אחד שחור וסוס אחד לבן?!"...

☺ חוק חוק לא... ☺

כשמקנאים – העינים מפסיקים לראות והשכל מפסיק לחשוב...

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א

שאלה: האם אפשר לתת מתנות-לאביונים ומשלוח-מנות מכספי מעשר?
תשובה: דבר שבחובה אסור לתת מכספי מעשר.

שאלה: כאשר כבר קיים מצות מתנות-לאביונים או משלוח-מנות, וכעת אינו נותן כדי לצאת ידי חובה, האם יכול לתת מכספי מעשר?
תשובה: אם זה למלמד או לעני וכיוצא, אין הכי נמי.

שאלה: תלמידים השולחים לרבם משלוח-מנות, האם יצאו בזה ידי חובה?
תשובה: למה לא?

שאלה: איך אבלים בתוך השבעה צריכים לנהוג במשלוח מנות בפורים?
תשובה: ישלחו רק לאדם אחד, ויוכלו לקבל מכל אדם.

שאלה: אבל בתוך שלושים יום, מה דינו במשלוח מנות?
תשובה: העיקר לנהוג שאחרי שבעה שולח ושולחים לו. וכן שמעתי זה שנתיים בלויין מפי הגר"ע יוסף (גר"ו). וכן פסק בספר תורת המועדים עמוד רע"ט. ועיין בהערות שם.

שאלה: אשה שהיא בתוך י"ב חודש לאמה, האם היא יכולה להכין מיני מאפה כדי שבעלה ישלח משלוח מנות כמו שהם רגילים בכל שנה לקרובים ולשכנים?
תשובה: יכולה בהחלט [ראה מה שכתבתי בסנסן ליאיר חדושי ש"ע סי' תרצ"ו].

שאלה: האם ממתקים כמו: ופלה, במבה, בסלי, סוכריות וכדומה, נקראים מנות, והאם צריך שעור?
תשובה: כל הנ"ל נקראים מנות, וכמדומה צריך כזית.

שאלה: האם גם יין שרובו מים נחשב למנה?
תשובה: בודאי.

שאלה: האם במשלוח מנות יש להקפיד שכל מנה תהיה בכלי נפרד (כדעת הבא"ח ש"ר פרשת תצוה אות ט"ז)?
תשובה: לכתחילה כן. חביבה עלינו כל מלה של הבן איש חי.

חידת השבוע

היכן מצאנו "נחום תקום" במגילת אסתר?

הפתרון: הגמרא במגילה (ט"ז ע"א) מדייקת ממה שנאמר "והמן נופל" ולא "נפל", שהמן היה מנסה לקום ובא מלאך ומפילו.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ רבי יצחק בן רחל זצ"ל
להצלחת משפחת בניטה הי"ו